

La Girona grisa i fosca se'ns va tornar florentina

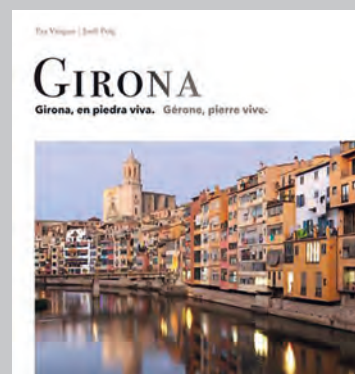
Text > CRISTINA MASANÉS

Com se'ns avisa, «una ciutat tan escrita i pintada [...] fàcilment podria sucumbir als discursos granítics». Per evitar aquesta temptació pètria i perquè la Girona d'avui ja no és aquella entitat boirosa i reclosa que trobem en els llibres que, al llarg del segle xx, han anat fixant la ciutat escrita, calia rellegir-ne els mites. Amb un reconeixement a relators anteriors com Quim Espanyol, Narcís-Jordi Aragó, Antoni Puigverd, Narcís Comadira, Miquel Pàrol i Jordi Arbonès, *Girona, en pedra viva* interroga amb encert aquesta ciutat «que se'ns tornava florentina» perquè ens mostri la seva «gramàtica pròpia», allò que fa que una cosa «sigui semblant només a si mateixa».

El text, d'Eva Vázquez, està escrit amb una veu admirable, precisa, elegant, escrupolosa, mesurada i abundant alhora. No us espereu un text en voga, de cap manera. Elaborat amb una gran llibertat i una escriptura d'un nivell altíssim, conté subtils operacions textuais. Hi apareix la primera persona, dosificada amb bisturí, però que posa cos i vivència a la pedra; és ple de meravelloses referències a la història de l'art; posa l'ull en la bellesa sense oblidar que aquesta només és possi-

ble si existeix la lletjor; a moments es val de la teoria literària, però, sobretot, desplega reflexions que sobrepassen, amb escreix, el gènere del retrat urbà. Són meditacions sobre la memòria i el pas del temps («La ciutat com a emblema del temps humanitzat», hi llegim), sobre la petitesa i la grandesa («T'has de fer gran per admirar la bellesa petita»), les vivències i els llocs comuns («Els llocs també tenen memòria, saben si aquell dia feia bon temps o refrescava, si hi caminaves animat o consirós»). És la condició de ciutat que fa possible certes formes del pensament? A la manera de George Steiner (que va visitar Girona i va escriure sobre el seu capvespre al Call, com bé recorda Eva Vázquez), hi ha moments que et deixen clavats a la pàgina mentre et porten lluny, pensament enllà.

En paral·lel al text, les fotografies de Jordi Puig, endreçades, netíssimes, honestes i d'una enorme qualitat pictòrica, operen de manera semblant. Sense posar-se l'un al servei de l'altre (ni el text explica les imatges, ni aquestes il·lustren les paraules), mostren una profunda afinitat creativa. També en el treball fotogràfic hi trobem operacions precises que cal saber llegir. I

VÀZQUEZ, Eva; PUIG, Jordi.
Girona, en pedra viva.
Barcelona: Triangle Postals, 2023.

és que, al costat de la monumentalitat de Sant Feliu, Jordi Puig hi fotografia la treballadora de la neteja que en té cura. En lloc del Teatre Municipal un dia d'estrena, prefereix retratar els que hi treballen en una sessió d'assaig. O se'n va al barri obrer de Sant Narcís, o reproduïx personatges estimats a la ciutat sense dir-ne el nom... i així continua en un llarg tràveling fotogràfic per carrers i places. Era Godard qui assegurava que tot tràveling conté un posicionament moral? Si parlem de fotografia, com és el cas, hauríem de parlar d'enquadrament. És aquest «enquadrament moral» i aquest exercici de la memòria steineriana el que, en una combinatòria sàvia, t'acaba encomanant *Girona, en pedra viva*. Com si la ciutat s'hagués esperat o hagués perdurat per ser escrita i fotografiada pel tàndem Eva Vázquez i Jordi Puig. Gaudiu-ne, és un gran llibre.

popularització del submarinisme. Es construeix molt i amb celeritat, amb promotors locals i forans. El Miramar, el Panorama i l'Artit són «exemples de construccions que van impulsar el desenvolupament del poble».

En aquesta època, l'Estartit esdevé un dels punts d'oci nocturn destacats de la Costa Brava. Hotels com el Coral, el Miramar, el Català o el Garbí adequen pistes de ball. Locals com el Custard Beast, el Gènesis, el Marokko o el Saint-Trop, assaig de la *disco-catedral* Tiffany's de Platja d'Aro, reuneixen els joves de fora i els d'aquí. Exercien la mateixa atracció els fords i chevrolet de color gris o beix clar i matrícula militar que pertanyien a

la marina de l'estació Loran. Els turistes britànics i els funcionaris nord-americans «dotaven l'Estartit d'un ambient peculiar amb la seva presència i activitats».

D'altra banda, malgrat que no n'és la intenció, fixa la història del veïnat, que es va desenvolupar, a principis dels seixanta, a iniciativa de l'empresari Martí Marcet a la cruïlla del camí Vell de Torroella a l'Estartit. Inicialment, no tenia carrers i estava situat, literalment, al mig del camp. Tres famílies sabadellenques, una de les quals era la de Camps Bosser, van ser-ne els primers compradors. L'autor en reclama, a l'epíleg, la municipalització «una vegada i per sempre».

CAMPS BOSSER, Manel.
Els estius d'or. Sabadell: Manel Camps Bosser, 2023. 189 p.